

RAPPORT

Quickscan busbaan Katwijk

HOV Busbaan Katwijk

Klant: Provincie Zuid-Holland

Referentie: BG3331WATRP1908071649

Status: Finale versie/D1.0

Datum: 11 oktober 2019

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

George Hintzenweg 85
3068 AX ROTTERDAM
Water

Trade register number: 56515154

+31 88 348 90 00 **T**
+31 10 209 44 26 **F**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Quickscan busbaan Katwijk

Ondertitel: Quickscan ten behoeve van de aanleg busbaan HOV Katwijk
Referentie: BG3331WATRP1908071649
Status: D1.0/Finale versie
Datum: 11 oktober 2019
Projectnaam: HOV Busbaan Katwijk
Projectnummer: BG3331-103-102
Auteur(s): Chantal Posthouwer

Opgesteld door: Chantal Posthouwer

Gecontroleerd door: Geoffrey de Rooij

Datum/Initialen: 10 oktober 2019 / GdR

Goedgekeurd door: Patrick Kuilman

Datum/Initialen: 11 oktober 2019 / PK

Classificatie

Projectgerelateerd

Disclaimer

No part of these specifications/printed matter may be reproduced and/or published by print, photocopy, microfilm or by any other means, without the prior written permission of HaskoningDHV Nederland B.V.; nor may they be used, without such permission, for any purposes other than that for which they were produced. HaskoningDHV Nederland B.V. accepts no responsibility or liability for these specifications/printed matter to any party other than the persons by whom it was commissioned and as concluded under that Appointment. The integrated QHSE management system of HaskoningDHV Nederland B.V. has been certified in accordance with ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 and ISO 45001:2018.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling	1
1.3	Methode	1
1.4	Leeswijzer	2
2	Juridisch kader	3
2.1	Inleiding Wet natuurbescherming	3
2.2	Beschermde soorten (Wnb hoofdstuk 3)	3
2.3	Natura 2000 (Wnb hoofdstuk 2)	6
2.4	Natuurnetwerk Nederland	7
2.5	Houtopstanden (Wnb hoofdstuk 4)	8
3	Plangebied en voorgenomen ingreep	9
3.1	Plangebied	9
3.2	Voorgenomen ingreep	11
4	Beschermde soorten	13
4.1	Vaatplanten	13
4.2	Grondgebonden zoogdieren	14
4.3	Vleermuizen	14
4.4	Broedvogels	16
4.5	Amfibieën	17
4.6	Reptielen	19
4.7	Vissen	20
4.8	Ongewervelden	20
4.9	Samenvatting	21
5	Gebiedsbescherming	23
5.1	Natura 2000	23
5.2	Natuurnetwerk Nederland	23
5.3	Houtopstanden	24
6	Effectbeschrijving – en beoordeling	25
6.1	Grondgebonden zoogdieren	25
6.2	Vleermuizen	25
6.3	Broedvogels	25

6.4	Amfibieën	26
6.5	Ongewervelden	26
6.6	Samenvatting	26
7	Mitigerende maatregelen	27
7.1	Algemene zorgplicht	27
7.2	Grondgebonden zoogdieren	27
7.3	Vleermuizen	27
7.4	Broedvogels	28
7.5	Amfibieën	28
7.6	Ongewervelden	28
8	Conclusies en aanbevelingen	29
8.1	Beschermde soorten	29
8.2	Natura 2000-gebieden	29
8.3	Natuurnetwerk Nederland	29
8.4	Houtopstanden	29
8.5	Aanbevelingen	29

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De provincie Zuid-Holland is voornemens een busbaan aan te leggen naast de N206 tussen Leiden en Katwijk. Dit leidt tot ruimtebeslag en daarmee gepaard gaande kap van bomen en struiken. Dit kan negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden.

Aanleg van een busbaan is aan te merken als een ruimtelijke ingreep zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming. Ruimtelijke ingrepen dienen te worden onderzocht op mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Dit rapport is het verslag van een quickscan in het kader van de Wnb.

1.2 Doelstelling

Het doel van deze quickscan is om de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden in kaart te brengen. Ook worden de mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op deze soorten bepaald. Op basis daarvan wordt bepaald of overtredingen van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) te verwachten zijn en of dit voorkomen kan worden door het treffen van gerichte (mitigerende) maatregelen of dat een ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk is.

De onderzoeksvragen voor deze quickscan zijn:

- Welke beschermde soorten en gebieden kunnen voorkomen binnen het plangebied?
- Welke negatieve effecten zijn te verwachten op deze soorten en gebieden?
- Zijn er mitigerende maatregelen te treffen om deze effecten te voorkomen?
- Is er nader veldonderzoek nodig om de aanwezigheid van beschermde soorten vast te stellen of uit te sluiten?
- Is het noodzakelijk om een ontheffing of vergunning in het kader van de Wnb aan te vragen?

1.3 Methode

Om na te gaan wat het belang is van het plangebied voor de wettelijk beschermde soorten zijn de volgende stappen gevolgd:

1. Inventarisatie van beschermde soorten en gebieden

Er zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd uit de NDFF voor het plangebied en de nabije omgeving van de afgelopen 10 jaar.¹ Ook is er op 25 juni 2019 een veldbezoek uitgevoerd (29-32 °C, licht bewolkt, geen regen, windkracht 2) door twee ecologen, beide werkzaam bij Royal HaskoningDHV. Daarnaast zijn de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en de gebiedendatabase² gebruikt voor het inventariseren van beschermde gebieden in en rondom het plangebied.

2. Effectbeoordeling soorten

Beknopte analyse van het project in relatie tot de habitat/biotoop-eisen van de beschermde soorten uit het gebied.

3. Conclusie

Beschrijven van de conclusies, vervolgstappen en voorstellen voor mitigerende maatregelen.

¹ <https://ndff-ecogrid.nl/>, geraadpleegd op 20 mei 2019

² <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>, geraadpleegd op 24 mei 2019

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het juridisch en beleidskader weergegeven waarin de wet- en regelgeving van de Wnb beschreven wordt. In hoofdstuk 3 wordt de voorgenomen ingreep en het plangebied met de directe omgeving besproken. In hoofdstuk 4 en 5 is de toetsing aan respectievelijk de soort- en gebiedsbescherming beschreven. In Hoofdstuk 6 worden de mogelijke effecten beschreven. In Hoofdstuk 7 worden mogelijke mitigerende maatregelen beschreven. Hoofdstuk 8 bevat de conclusies en aanbevelingen van de toetsingen.

2 Juridisch kader

2.1 Inleiding Wet natuurbescherming

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt sindsdien de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet, en de Boswet. De wet bevat regels voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten en de belangrijkste natuurgebieden in Nederland. Daarnaast bevat de wet onder meer bepalingen over de jacht en over houtopstanden.

Naast de bescherming van natuur en biodiversiteit voorziet de Wnb in de decentralisatie van taken en bevoegdheden en de vereenvoudiging van regelgeving. De Europese regelgeving, met name de Vogel- en Habitatrichtlijn, vormt het kader en het uitgangspunt van deze wet. Het instrumentarium van de Wnb sluit aan op het huidige omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet. De uitwerking van de wet is vastgelegd in de regeling en het besluit natuurbescherming³.

2.2 Beschermde soorten (Wnb hoofdstuk 3)

De Wnb kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming nodig hebben. Het gaat om de volgende beschermingsregimes (verwezen wordt naar de paragrafen van de wet):

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1)
Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2)
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.
- Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3).
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wnb. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

2.2.1 Verbodsbepalingen

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De verbodsbepalingen in de paragrafen 3.1 en 3.2 (van de wet) zijn een-op-een overgenomen uit de genoemde richtlijnen (zie Tabel 2-1) en verdragen en zijn uitsluitend van toepassing op de in deze richtlijnen en verdragen genoemde soorten. De bepalingen in paragraaf 3.3 zien toe op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen.

³<http://wetten.overheid.nl/BWBR0038662/2017-01-01>

Tabel 2-1 Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1	Beschermingsregime Habitatrichtlijn § 3.2	soorten	Beschermingsregime andere soorten § 3.3
Art. 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.		Art. 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art. 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art. 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen		Art. 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.		Niet van toepassing
Art. 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art. 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.		Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art. 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		Art. 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Bij de toetsing aan het soortbeschermingsdeel van de Wnb wordt bepaald of er beschermde plant- en diersoorten kunnen voorkomen in het plangebied en of de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten aangetast wordt als gevolg van het project, waardoor de gunstige staat van instandhouding in gevaar komt.

2.2.2 Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

In beginsel moet met mitigerende maatregelen ervoor worden gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast. Lukt dat niet en worden dus verbodsbepalingen overtreden, dan is een ontheffing nodig. Het beschermingsregime van de soort bepaalt de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing.

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of dwingende reden van groot openbaar belang). Onder de Wnb geldt voor deze soorten een ontheffingsplicht, behalve als het bevoegd gezag door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit⁴.

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht vaststellen middels een verordening. In specifieke gevallen geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht als ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd worden volgens een goedgekeurde gedragscode.

⁴ Met uitzondering van een aantal in art 1.3 van de Wnb genoemde projecten (van nationaal belang)

De provincies zijn het bevoegd gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wnb. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het rijk in de vorm van de minister van LNV bevoegd gezag⁵. Het bevoegd gezag voor dit project is de provincie Zuid-Holland, omdat het een ruimtelijke ingreep langs een provinciale weg betreft.

2.2.3 Mitigerende maatregelen

Indien door mitigerende (verzachtende) maatregelen de negatieve effecten volledig kunnen worden opgeheven, waardoor overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Het gaat erom dat de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soort wordt behouden. De mitigerende maatregelen moeten als randvoorwaarde meegegeven worden aan de aannemer. Indien dit niet wenselijk of mogelijk is moet voor het overtreden van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd.

2.2.4 Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten, die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb artikel 1.11. Deze plicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

⁵ Besluit Wnb 11 oktober 2016, <https://wetten.overheid.nl/BWBR0038662/2018-01-01>

Opzettelijkheid

In de Wnb is voor veel verbodsbepalingen de term opzettelijk van toepassing. Niet-opzettelijke handelingen waarbij verbodsbepalingen overtreden worden zijn niet verboden. Daarbij is van belang dat het Europese Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...".

Wezenlijke invloed

Met de term 'wezenlijke invloed' wordt bedoeld op een wezenlijk negatieve invloed op een soort of populatie. Om te bepalen of er sprake is van een wezenlijk (negatieve) invloed dienen de effecten van de activiteiten of werkzaamheden op de populatie te worden onderzocht. Of hiervan sprake is hangt af van de lokale, regionale, landelijke en Europese stand van de soort. Op welk van deze niveaus de effecten op een soort moeten worden onderzocht, hangt af van de soort (zie voorbeelden). Er is geen sprake van een wezenlijke invloed wanneer de populatie de mogelijke negatieve effecten van de activiteiten of werkzaamheden zélf op een zodanige wijze (bijvoorbeeld doordat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn naar een volwaardig leefgebied elders) teniet kan doen dat er geen invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soort. In alle gevallen geldt proportionaliteit. Effecten op een zeer zeldzame soort zullen op een lager niveau moeten worden gezien dan een zeer algemene soort. Bij soorten die zich niet over grote afstanden kunnen verplaatsen, zoals amfibieën, reptielen, planten en veel soorten insecten, is eerder sprake van een wezenlijk negatieve invloed dan bij soorten die zich over grotere afstanden kunnen verplaatsen. Verder is van belang of het effect van tijdelijke of permanente aard is. Van tijdelijke effecten kan een populatie van een soort zich over het algemeen gemakkelijker herstellen dan wanneer het om een aanhoudend negatief effect gaat.

Werkwijze bij ruimtelijke ingrepen

Bij ruimtelijke ingrepen dient beoordeeld te worden welke negatieve gevolgen de ingrepen zullen hebben voor de eventueel aanwezige beschermde inheemse soorten. Hierbij is het van belang dat de volgende aspecten duidelijk worden:

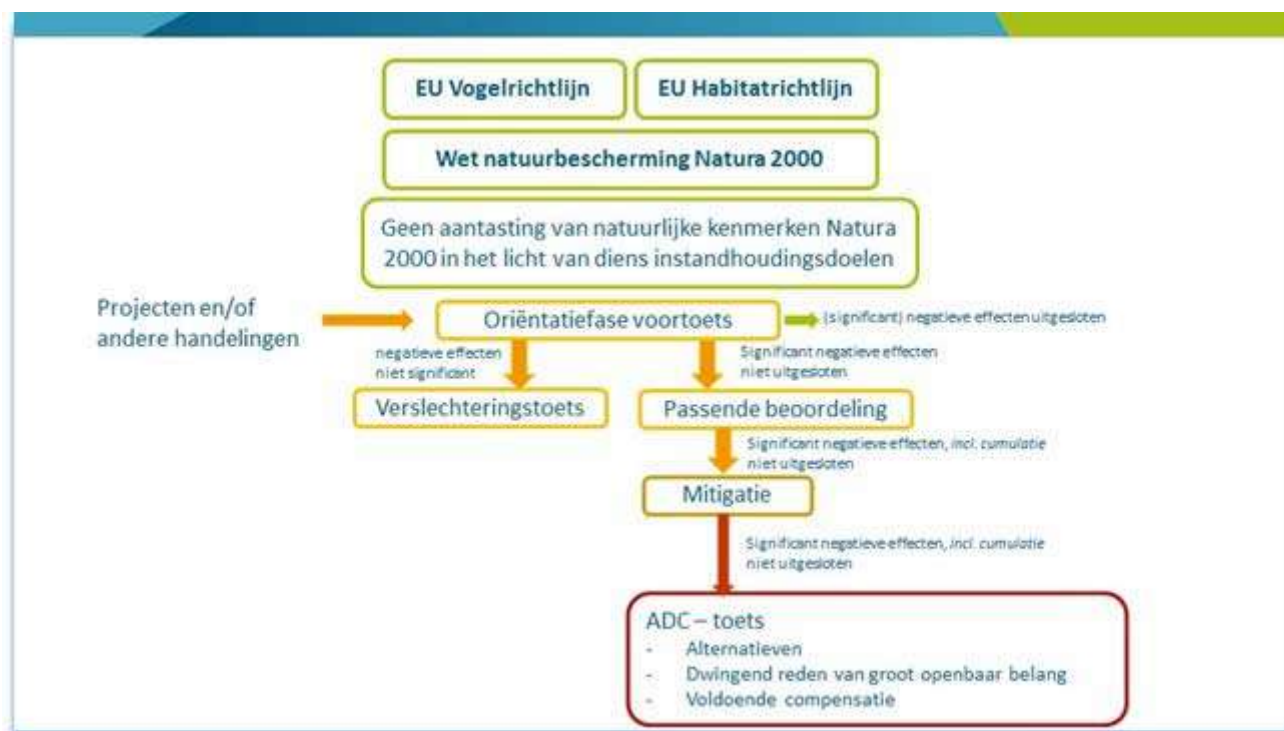
- Welke beschermde plant- en diersoorten komen in en rondom het gebied voor?
- Leidt het realiseren van de plannen of de uitvoering van de geplande werkzaamheden tot handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Wnb betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- Kunnen de plannen of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden?
- Is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten ontheffing (ex. art. 3.3, 3.8 of 3.10 van de Wnb) van de verbodsbepalingen van de Wnb vereist?

2.3 Natura 2000 (Wnb hoofdstuk 2)

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb), die op 1 januari 2017 in werking is getreden. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgelegd in de (ontwerp-)aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen beschrijven voor de (in ontwerp) aangewezen habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten in het gebied of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is, of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd.

Projecten of handelingen die negatieve effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden en bijbehorende instandhoudingsdoelen zijn conform artikel 2.7 van de Wnb in beginsel niet toegestaan. Een voortoets in de oriëntatiefase kan uitsluitel geven of het plan geen negatieve effecten heeft (geen vervolg) of dat er een verslecheringstoets of passende beoordeling vereist is (Figuur 2-1).

Figuur 2-1. Schematische weergave van de toetsing van projecten aan Natura 2000-doelen

Bij een verslecheringstoets worden de verslechering en/of verstoring (niet significant) en mitigerende maatregelen in beeld gebracht om de negatieve effecten te verzachten. In de passende beoordeling worden het projecteffect beoordeeld, in cumulatie met overige vergunde projecten en/of handelingen, die gevolgen hebben voor dezelfde instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied waar het project effect op heeft. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significant negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, dient eerst gekeken te worden of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten op te heffen. Zijn mitigerende maatregelen niet mogelijk dan volgt de ADC-toets, waarbij eerst gekeken moet worden of er geen alternatieven zijn, of er dwingende redenen van groot belang van toepassing is en of compensatie mogelijk is om de significant negatieve effecten op te lossen.

2.4 Natuurnetwerk Nederland

De provincie Zuid-Holland zorgt binnen haar gebied voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, en vormt daarmee onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland

(NNN). De provincie heeft daartoe gebieden aangewezen die tot dit netwerk behoren. Tevens wijst de provincie aan deze gebieden natuurdoelen met specifieke wezenlijke kenmerken en waarden toe.

Gedeputeerde staten kunnen gebieden gelegen buiten het NNN aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als “bijzondere provinciale natuurgebieden” en “bijzondere provinciale landschappen”.

In geval van directe negatieve effecten op de aangewezen wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden die onder het NNN vallen, geldt een compensatieplicht.

2.5 Houtopstanden (Wnb hoofdstuk 4)

In hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming is de bescherming van houtopstanden geregeld. De kern is dat er een herplantplicht geldt als houtopstanden worden geveld en dat velling alleen is toegestaan na melding. De wet geldt niet voor onder andere houtopstanden binnen de bebouwde kom, erven of tuinen, uit populieren of wilgen bestaande wegbepantingen, bepantingen langs waterwegen en eenrijige bepantingen langs landbouwgronden (artikel 4.1). Voor herplant op een andere locatie is een ontheffing nodig.

Houtopstanden zijn gedefinieerd als zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. Een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. Bestaat uit een rijbepanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Dit onderdeel van de wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a. Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. Houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. Kweekgoed;
- f. Uit populieren of wilgen bestaande:
 1. Wegbepantingen;
 2. Bepantingen langs waterwegen, en
 3. eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;
- g. Het dunnen van een houtopstand;
- h. Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande bepantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 1. Ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 2. Bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per bepantingseenheid, zijnde een aaneengesloten bepanting die niet wordt doorsneden door onbepante stroken breder dan twee meter, en
 3. Zijn aangelegd na 1 januari 2013.

3 Plangebied en voorgenomen ingreep

3.1 Plangebied

De provincie Zuid-Holland is voornemens een busbaan aan te leggen naast de N206 tussen Leiden en Katwijk (Figuur 3-1). In het westen van de weg is vooral bebouwing. In het oosten van de weg ligt vooral agrarisch landschap. Ook Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide ligt oostelijk van de N206. Het plangebied bestaat met name uit agrarisch grasland. Ook bevinden zich er verscheidene watergangen. Figuur 3-2 Figuur 3-8 geven een impressie weer van het plangebied.

Figuur 3-1. Ligging van het plangebied aangegeven met rode lijn.

Figuur 3-2. Foto gemaakt aan de achterweg.

Figuur 3-3. Foto gemaakt aan de achterweg.

Figuur 3-4. Foto gemaakt aan de Kooltuinweg.

Figuur 3-5. Foto gemaakt onder Achterweg viaduct.

Figuur 3-6. Foto gemaakt aan de Koolduinweg.

Figuur 3-7. Foto gemaakt ter hoogte van de Zanderij.

Figuur 3-8. Foto gemaakt ter hoogte van de Zanderij.

3.2 Voorgenomen ingreep

Bij het aanleggen van de busbaan zullen verschillende watergangen worden gedempt of verlegd. Daarnaast zullen bomen en struiken worden verwijderd. In het voornemen zullen geen gebouwen worden

gesloopt. Op dit moment loopt er vanuit de provincie Zuid-Holland ook een project waarbij de N206 wordt verbreed, hierbij zal het viaduct over de Ingenieur G. Tjalmaweg dat de Kooltuinweg met de Torenvlietslaan verbindt worden gesloopt. Voorgaande maakt geen deel uit van de voorgenomen ingreep en is daarom niet onderzocht.

4 Beschermden soorten

4.1 Vaatplanten

Uit de geraadpleegde verspreidingsgegevens van de NDFF is gebleken dat in de wijde omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van beschermde planten. Van naakte lathyrus en tengere veldmuur zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend. Daarnaast valt het plangebied binnen het verspreidingsgebied van glad biggenkruid, Kartuizer anjer, muurbloem en wolfskers. Geen van deze soorten is aangetroffen tijdens het veldbezoek. De braakliggende terreinen in het plangebied bestaan voornamelijk uit veelvoorkomende soorten zoals rode klaver, kleine klaver, witte klaver, grote weegbree, smalle weegbree, kamille, speerdistel en zilverschoon. Bovendien komen er veel algemene grassen voor en is er sprake van houtige beplanting met iepen, populieren en eiken.

Naakte lathyrus groeit voornamelijk in bermen, langs holle wegen en op omgewerkte, ruderaal grond. De soort wordt vooral aangetroffen in Limburg, maar komt soms voor op locaties buiten Limburg. Naakte lathyrus weet zich daar echter niet voor langere tijd te handhaven.⁶ De soort wordt niet verwacht in het plangebied, zodat voorkomen redelijkerwijs uitgesloten is

Tengere veldmuur komt voor op matig vochtige, matig voedselrijke en kalkrijke grond en staat op zonnige open plaatsen. De soort wordt aangetroffen op akkers, in grasland, op oude muren, steile kalkhellingen en langs spoorwegen. De soort is zeer zeldzaam in Zuid-Limburg en is daarbuiten alleen een enkele keer aangetroffen in het centrum van Leiden.⁷ Omdat voor tengere veldmuur in het plangebied geen geschikt habitat aanwezig is wordt de soort hier niet verwacht.

Glad biggenkruid komt voor op akkers, in grasland, bermen en zeeduinen. De soort staat voornamelijk op zonnige, warme open plaatsen met droge voedselarme en met name stikstofarme, zwak zure, kalkarme grond.⁸ In het plangebied is voor glad biggenkruid, vanwege het grondgebruik (agrarisches, gazon, houtsingels, laanbomen), geen geschikt leefgebied aanwezig. De soort wordt hier daarom niet verwacht.

Kartuizer anjer komt voor in grasland, bermen en rotsachtige plaatsen. De soort staat op zonnige plaatsen met droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond.⁹ In het plangebied is voor kartuizer anjer geen geschikt leefgebied aanwezig, mede vanwege het grondgebruik (zie voorgaande). De soort wordt hier daarom niet verwacht.

Muurbloem groeit op oude, verweerde, met kalkspecie gevoegde muren van kerken, ruïnes, stadsmuren en forten. Deze zijn in het plangebied afwezig. Muurbloem wordt hier daarom niet verwacht.

Wolfskers staat voornamelijk op half beschaduwde, droge tot vochtige, voedsel- en stikstofrijke, zwak basische tot kalkrijke bodems, met een humeuze bovenlaag. De soort wordt aangetroffen in o.a. bossen, ruderaal plaatsen, stenige plaatsen en braakliggende grond. Omdat de soort tijdens het groeiseizoen goed te herkennen is, is het onwaarschijnlijk dat deze over het hoofd is gezien. Voorkomen van deze soort kan redelijkerwijs uitgesloten worden.

Conclusie: Binnen het plangebied zijn beschermde vaatplanten afwezig. Het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van vaatplanten kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

⁶ <https://www.verspreidingsatlas.nl/0710#>, geraadpleegd op 30 juni 2019

⁷ <https://www.verspreidingsatlas.nl/0652>, geraadpleegd op 30 juni 2019

⁸ <https://www.verspreidingsatlas.nl/0652>, geraadpleegd op 30 juni 2019

⁹ <https://www.verspreidingsatlas.nl/0403#>, geraadpleegd op 30 juni 2019

4.2 Grondgebonden zoogdieren

Uit de geraadpleegde verspreidingsgegevens van de NDFF is gebleken dat in of in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van beschermde grondgebonden zoogdieren. Het gaat hier om Boommarter, damhert, eekhoorn, otter en waterspitsmuis. Daarnaast zijn er waarnemingen bekend van bosmuis, bunzing, dwergspitsmuis, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat. Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland bij ruimtelijke ingrepen een vrijstelling van verbodsbepalingen uit de Wnb. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht (zie paragraaf 7.1).

Boommarter leeft bij voorkeur in bossen. In Nederland komt boommarter in allerlei typen bos voor, waaronder jonge bossen van de Flevopolders en moerasbossen in Overijssel en Utrecht.¹⁰ Eekhoorn is een echte boombewoner. De soort komt voornamelijk voor in bossen, maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Wanneer er genoeg voedsel beschikbaar is komt eekhoorn ook voor in bebouwd gebied.¹¹ Otters leven in oeverzones met schoon en zoet water, waar voldoende voedsel, dekking en rust is. De soort is moeilijk waar te nemen waardoor een grotere verspreiding in het onderzoeksgebied niet uit te sluiten valt.¹² In het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig voor boommarter, eekhoorn en otter. De soorten worden hier daarom niet verwacht.

Damhert komt vooral voor in gemengde bossen en lichte loofbossen. Belangrijk is dat er voldoende gras aanwezig is.¹³ Het plangebied vormt geen essentieel leefgebied voor damhert. Het plangebied is hoogstens marginaal foerageergebied. Bij de geplande werkzaamheden is het uitgesloten dat verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van damhert worden aangetast.

Waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk water met ruig begroeide oevers en voldoende schuilmogelijkheden. Hierbij is een bodembedekkende vegetatie een vereiste. De soort komt alleen voor op plekken waar binnen een straal van 500 m water is te vinden. Waterspitsmuis is erg schuw en kan zich doodschrikken van een plotseling, hard geluid.¹⁴ Door de voorgenomen ingreep zouden vaste rust- en verblijfplaatsen van waterspitsmuis verloren kunnen gaan, hetgeen een overtreding is van verbodsbepalingen van de Wnb. Daarnaast kunnen de werkzaamheden zelf waterspitsmuizen in de omgeving dusdanig verstoren dat de dieren doodgaan aan stress.

Conclusie: Binnen het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van waterspitsmuis. Het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van grondgebonden zoogdieren kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

4.3 Vleermuizen

In en rondom het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van zowel gebouw- als boombewonende soorten vleermuizen. Het gaat om baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Tijdens het verkennend veldbezoek zijn bomenrijen waargenomen die mogelijk een essentiële vliegroute vormen (**Error! Reference source not found.** t/m Figuur 4-3). Het overtreden van verbodsbepalingen van de Wnb is daarom niet op voorhand uit te sluiten. In bomen langs

¹⁰ <https://www.zoogdierverseniging.nl/de-boommarter-martes-martes>, geraadpleegd op 16 mei 2019

¹¹ <https://www.zoogdierverseniging.nl/eekhoorn-sciurus-vulgaris>, geraadpleegd op 24 mei 2019

¹² <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/otter>, geraadpleegd op 24 mei 2019

¹³ <https://www.zoogdierverseniging.nl/het-damhert-dama-dama>, geraadpleegd op 30 juni 2019

¹⁴ <https://www.zoogdierverseniging.nl/de-waterspitsmuis-neomys-fodiens>, geraadpleegd 16 mei 2019

de Zeeweg zijn holtes waargenomen die mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen. Deze bomen zullen in het voornemen blijven staan.

Figuur 4-1. Bomenrij langs de N206 ter hoogte van de Zanderij

Figuur 4-2. Bomenrij langs de N206 ter hoogte van de Zanderij.

Figuur 4-3. Locatie van potentiële vliegroute (groene lijn) ten opzichte van het plangebied (rode lijn).

Conclusie: Binnen het onderzoeksgebied zijn waarnemingen bekend van meerdere soorten vleermuizen. Het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van vleermuizen kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

4.4 Broedvogels

Uit de gegevens van de NDFF is gebleken dat er in en rondom het plangebied waarnemingen bekend zijn van meerdere soorten broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Deze soorten zijn grofweg te verdelen in gebouwbewonende soorten: gierzwaluw en huismus; en boombewonende soorten: boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer. Ooievaar broedt op hoge plekken zoals telefoonpalen, schoorstenen, kerktorens, maar ook in bomen.¹⁵ Daarnaast zijn er waarnemingen bekend van meerdere soorten categorie 5 broedvogels (honkvaste vogels, maar voldoende flexibel). Van deze laatste groep vogels wordt verwacht dat er in de omgeving genoeg alternatief habitat is om naar uit te wijken. Door de voorgenomen ingreep zouden vaste nest- en verblijfplaatsen van broedvogels met jaarrond beschermde nesten verloren kunnen gaan, hetgeen een overtreding is van verbodsbepalingen van de Wnb. Tijdens het veldbezoek zijn er geen nesten van jaarrond beschermde soorten aangetroffen. Deze zijn tot nader order uit te sluiten. Voorafgaand aan de kap van bomen moet echter nogmaals een controle worden uitgevoerd op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied wel broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten waargenomen.

Conclusie: Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Wel zijn broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten aanwezig. Voorkomen van broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten is aan de orde.

¹⁵ <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelqids/>, geraadpleegd op 16 mei 2019

4.5 Amfibieën

Uit de geraadpleegde verspreidingsgegevens van de NDFF blijkt dat er in of in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van twee beschermde amfibieën; boomkikker en rugstreepad. Ook zijn er waarnemingen bekend van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling van het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht (zie paragraaf 7.1).

Boomkikker plant zich voort in zonnig gelegen en matig voedselrijke, visvrije wateren met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie. Volwassen boomkikkers leven voornamelijk op het land in de oevervegetatie of in aangrenzend struweel. In Zuid-Holland is het verspreidingsgebied van boomkikker beperkt tot de duinen¹⁶. In het plangebied is voor boomkikker geen geschikt habitat aanwezig, bij gebrek aan geschikte voortplantingswateren en geschikt landhabitat (vochtig loofbos). De soort wordt hier daarom niet verwacht.

Rugstreepad komt verspreid over Nederland voor, maar voornamelijk in de duinen, het rivierengebied en delen van de polders in Noord- en Zuid-Holland, Zeeland en de Noordoostpolder. Voor de voortplanting is de soort afhankelijk van ondiepe wateren die vrij snel opwarmen. Rugstreepad is een pionierssoort die vaak wordt aangetroffen op braakliggende bouwterreinen met een goed vergraafbare bodem waar bouw materiaal aanwezig is om onder te schuilen.¹⁷ In het plangebied is meer dan voldoende geschikt habitat aanwezig voor rugstreepad. Met name het bouwterrein ter hoogte van de achterweg aan de kant van leiden (zie Figuur 4-4 en Figuur 4-5) biedt, door aanwezigheid van goed vergraafbare grond en aanwezigheid van bouw materiaal en plassen water, uitermate geschikt habitat voor rugstreepad. Ook de wat ondiepere sloten die snel kunnen opwarmen zijn geschikt leefgebied voor rugstreepad (Figuur 4-6). Aanwezigheid van de soort kan daarom niet worden uitgesloten.

¹⁶ <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/boomkikker>, geraadpleegd op 28 mei 2019

¹⁷ <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-017-Kennisdocument-Rugstreepad-1.0.pdf>, geraadpleegd op 28 juni 2019

Figuur 4-4. Weergave van mogelijke geschikt habitat voor rugstreeppadden (in het blauw) binnen het plangebied (rood omlind).

Figuur 4-5. Bouwterrein ter hoogte van de achterweg met mogelijk geschikt habitat voor rugstreeppad.

Figuur 4-6. Sloot aan de Kooltuinweg met mogelijk geschikt habitat voor rugstreeppadden.

Conclusie: In het plangebied komen mogelijk rugstreeppadden voor. Een overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van amfibieën kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

4.6 Reptielen

Uit de gegevens van de NDFF is gebleken dat in of in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van hazelworm en zandhagedis, beide beschermde soorten.

Hazelworm komt voornamelijk voor in bos- en heideterreinen, maar wordt ook wel aangetroffen op andere plekken zoals bij houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen en kalkgraslanden. Hazelworm heeft de voorkeur voor enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden.¹⁸ In het plangebied is, door afwezigheid van bos- en heideterrein en vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden, voor hazelworm geen geschikt leefgebied aanwezig. De soort wordt hier daarom niet verwacht. Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van hazelworm kan daarom worden uitgesloten.

Zandhagedis is in Nederland sterk gebonden aan duin- en heidegebieden. In de kalkrijke duinen wordt zandhagedis vooral aangetroffen in open struweelduin. In het binnenland en in de kalkarme duinen komen de meeste zandhagedissen voor in droge struikheideterreinen.¹⁹ In het plangebied is voor zandhagedis geen geschikt leefgebied aanwezig, bij afwezigheid van zanderige vegetaties met helmgras, korstmos en duinstruweel. De soort wordt hier daarom niet verwacht.

Conclusie: In het plangebied zijn beschermde reptielen afwezig. Een overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van reptielen kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

4.7 Vissen

In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten. Beschermde vissen zijn in het plangebied ook niet te verwachten. De meeste beschermde vissoorten zijn namelijk soorten uit beken (elrits, beekdonderpad, beekprik), snelstromende rivieren (gestippelde alver), verlandende watergangen (grote modderkruiper), watergangen met koel en zuurstofrijk water (kwabaal) of vissoorten (houting, steur) die in rivieren of zijarmen hun paaiplaatsen hebben. Dergelijk biotoop ontbreekt in het plangebied. Hierdoor is het voorkomen van beschermde vissoorten uitgesloten. Wel geldt de algemene zorgplicht voor eventuele algemene vissoorten in het plangebied (zie paragraaf 7.1).

Conclusie: In het plangebied zijn beschermde vissoorten afwezig. Een overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vissen kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

4.8 Ongewervelden

Uit de gegevens van de NDFF is gebleken dat er in of in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van verschillende beschermde soorten dagvlinders (aardbeivlinder, grote vos, bruine eikenpage, duinparelmoervlinder, grote parelmoervlinder), libellen (gevlekte witsnuitlibel) en weekdieren (platte schijfhoren).

Dagvlinders

Aardbeivlinder is een zeldzame vlinder die lokaal voorkomt in o.a. De Wieden, op de Hoge Veluwe, in de Amsterdamse Waterleidingduinen, aan de randen van het Bargerveen en in het Utrechtse Veeweidegebied. De soort is een honkvaste vlinder en wordt zelden buiten geschikt leefgebied gezien. Waardplanten van de soort zijn tormentil en dauwbraam.²⁰ Bruine eikenpage is een vlinder die voorkomt op de hogere zandgronden, in de duinen en in Zuid-Limburg. De soort legt eitjes op kleine 'kwijnende' eiken.²¹ Deze zijn niet aanwezig in het plangebied. Duinparelmoervlinder komt in de duinen voor in open

¹⁸ <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/hazelworm>, geraadpleegd op 28 juni 2019

¹⁹ <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/zandhagedis>, geraadpleegd op 30 juni 2019

²⁰ <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/aardbeivlinder>, geraadpleegd op 1 juli 2019

²¹ <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/bruine-eikenpage>, geraadpleegd op 24 mei 2019

duingraslanden en vochtige duinvalleien. In het binnenland komt de soort voor in droge kruidenrijke heide en open, droge, schrale graslanden. De soort legt eitjes op verschillende soorten viooltjes.²² Grote parelmoervlinder komt alleen nog voor op de Waddeneilanden en de Hoge Veluwe²³. Voor geen van deze soorten is geschikt biotoop in het plangebied aanwezig en overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb is daardoor uitgesloten.

Grote vos kwam voor op voedselarme zandgronden, in de duinen en in Zuid-Limburg, maar wordt tegenwoordig nergens in Nederland meer geregeld aangetroffen. De soort werd acuut met uitsterven bedreigd, maar wordt tegenwoordig weer vaker gezien. Grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Voor de overwintering moeten er geschikte plaatsen, zoals holle bomen of stapels hout aanwezig zijn. De soort legt vooral eitjes op iep, maar ook op zoete kers en sommige wilgensoorten.²⁴ Gezien het huidige bekende verspreidingsgebied en afwezigheid van optimale habitats kan het voorkomen van essentieel leefgebied en individuen van de grote vos uitgesloten worden.

In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van iepenpage. De bekende verspreiding van deze soort binnen Nederland is echter nooit gericht onderzocht. Iepenpage komt voor op verschillende soorten iepen in (vochtige) bossen, bosranden, parken en grotere tuinen. Het leefgebied van de soort hoeft niet groot te zijn. Iepenpage kan al voorkomen op plaatsen waar enkele iepen bij elkaar staan.²⁵ Omdat voor iepenpage geschikt habitat aanwezig is in het plangebied is deze soort niet op voorhand uit te sluiten.

Libellen

Gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. De larven leven tussen waterplanten in de verlandingszone. Gevlekte witsnuitlibel is een mobiele soort die op allerlei plekken kan opduiken. In het plangebied is echter geen geschikt leefgebied voor gevlekte witsnuitlibel aanwezig.

Weekdieren

Platte schijfhoren komt in Nederland met name voor in laagveengebieden en in het rivierengebied, maar kan ook elders worden aangetroffen. De soort komt voor in schone, heldere, rijk begroeide, zoete wateren. Platte schijfhoren leeft niet in verontreinigd of brak water.²⁶ Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat er in het plangebied waarnemingen bekend zijn van platte schijfhoren. Daarnaast bieden de sloten in het plangebied geschikt habitat voor de soort. Aanwezigheid van de soort kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

Conclusie: In het plangebied zijn libellen afwezig. Platte schijfhoren en iepenpage komen mogelijk wel voor. Een overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van ongewervelden kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

4.9 Samenvatting

In onderstaande tabel is weergegeven welke beschermde soorten mogelijk voorkomen in het plangebied. Daarnaast is weergegeven welke functie het plangebied mogelijk heeft voor deze soorten en tot welke beschermingscategorie ze behoren.

²² <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/duinparelmoervlinder>, geraadpleegd op 1 juli 2019

²³ <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-parelmoervlinder>, geraadpleegd op 1 juli 2019

²⁴ <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-vos>, geraadpleegd op 24 mei 2019

²⁵ <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/iepenpage>, geraadpleegd op 1 augustus 2019

²⁶ <https://www.anemoon.org/flora-en-fauna/soorteninformatie/soorten/id/826/platte-schijfhoren>, geraadpleegd op 1 juli 2019

Figuur 4-7. Mogelijke voorkomende soorten in het plangebied

Soortgroep	Mogelijk voorkomende soorten Wnb	Functie plangebied	Beschermings-categorie
Vaatplanten			
Grondgebonden zoogdieren	Waterspitsmuis	Algeheel leefgebied langs waterlopen met begroeide oevers	Art. 3.10
Vleermuizen	Baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.	Vliegroute	Art. 3.5
Broedvogels	Niet-jaarrond beschermde broedvogels	Nesten	Art. 3.1
Amfibieën	Rugstreeppad	Algeheel leefgebied op zanderige, braakliggende terreinen	Art. 3.5
Reptielen	-		
Vissen	-		
Ongewervelden	Platte schijfhoorn	Potentieel leefgebied in heldere sloten met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie	Art. 3.5
	Iepenpage	Potentieel leefgebied op iepen	Art. 3.10

5 Gebiedsbescherming

5.1 Natura 2000

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied (Figuur 5-1). In de directe omgeving komen echter wel Natura 2000-gebieden. Natura 2000-gebieden die voorkomen in de omgeving van het plangebied en gevoelig zijn voor stikstofdepositie zijn Meijndel & Berkheide (100 m van plangebied), Coepelduynen (2,7 km van plangebied) en Kennemerland-Zuid (10 km van plangebied). Op dit moment worden de berekeningen hiervoor uitgevoerd. Daarnaast komt op 13 km afstand van het plangebied Natura 2000-gebied De Wilck voor. Dit gebied is niet gevoelig voor stikstofdepositie.

Figuur 5-1. Ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied. Bovenste gele gebied: Kennemerland-Zuid; middelste gele gebied: Coepelduynen; onderste gele gebied: Meijndel & Berkheide; blauwe gebied: De Wilck; rode lijn: plangebied.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Figuur 5-2 laat zien dat het plangebied geen deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland. Om deze reden is er geen sprake van compensatieplicht.

Figuur 5-2. Ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN. Rode lijn: plangebied, overige kleuren: NNN.

5.3 Houtopstanden

Wanneer er binnen de bebouwde kom bomen gekapt zullen worden is er vanuit de omgevingsverordening van de gemeente Katwijk sprake van een kapvergunningplicht. Daarnaast moeten de gekapte bomen worden gecompenseerd (dit wordt nader bepaald door het bevoegd gezag en kan bestaan uit het herplanten van meer bomen dan er gekapt worden). Voorgaande geldt ook voor het kappen van bomen buiten de bebouwde kom die niet onder een houtopstand vallen zoals gedefinieerd in de Wnb.²⁷

Ook zijn in het plangebied houtopstanden aanwezig zoals gedefinieerd in de Wnb. Wanneer er buiten de bebouwde kom bomen worden gekapt uit houtopstanden moet er een ontheffing worden aangevraagd als er onder andere sprake is van:

- Kap van minimaal 10 are bos
- Kap van meer dan 20 bomen in een rij

In dergelijke gevallen geldt een herplantplicht. Ook kunnen aanvullende compensatieregels gelden als er sprake is van houtopstanden binnen het Natuurnetwerk Nederland. Dit laatste is op het moment van schrijven echter niet aan de orde, op basis van figuur 5-2.

²⁷ https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Katwijk/333496/333496_2.html, geraadpleegd op 25-7-2019

6 Effectbeschrijving – en beoordeling

In dit hoofdstuk worden de mogelijke effecten van de voorgenomen activiteiten beschreven op beschermde soorten (Wnb-soortenbescherming), voor zover die kunnen voorkomen in de omgeving van het project. Effecten zijn onder te verdelen in tijdelijke en permanente effecten. Tijdelijke effecten treden alleen op tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Permanente effecten kunnen een gevolg zijn van de uitvoering van de werkzaamheden en daarnaast ook van gebruik van het gebied na afronding.

Bij de uitvoering van het project worden diverse werkzaamheden uitgevoerd waarbij materieel wordt ingezet. Tijdens de werkzaamheden kunnen de volgende storingsfactoren optreden in het plangebied:

- Geluidseffecten door materieel;
- Lichtuitstraling door materieel en bouwlampen;
- Optische effecten door rijdend materieel, beweging van materialen en mensen
- Trillingen door rijdend materieel en beweging van materialen
- Vergraven van oevers
- Dempden van watergangen
- Kappen van bomen

6.1 Grondgebonden zoogdieren

Door de voorgenomen ingreep zouden vaste rust- en verblijfplaatsen van waterspitsmuis verloren kunnen gaan, hetgeen een overtreding is van verbodsbepalingen van de Wnb. Daarnaast kunnen de werkzaamheden zelf waterspitsmuizen in de omgeving dusdanig verstoren dat de dieren doodgaan aan stress.

6.2 Vleermuizen

Indien 's nachts wordt gewerkt in de periode april t/m oktober is het niet op voorhand uitgesloten dat vleermuizen worden verstoord bij het foerageren of migreren. In de periode november t/m maart is verstoring uitgesloten omdat vleermuizen dan in winterslaap zijn.

Soorten die foeragerend kunnen voorkomen zijn baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Omdat het plangebied van beperkte waarde is als foerageergebied en er alternatieve gelijkwaardige en grotendeels hoogwaardiger plekken in de buurt zijn, is de eventuele verstoring geen aantasting van de functionaliteit van foerageergebied.

Bij het kappen van bomen kunnen vliegroutes en migratieroutes worden aangetast als de houtsingel westelijk van de N206 door Katwijk moet wijken voor de busbaan. Dit is een overtreding van de Wnb.

6.3 Broedvogels

Indien tijdens het broedseizoen wordt gewerkt, kunnen bij het kappen van bomen en andere werkzaamheden niet-jaarrond beschermde nesten van broedvogels worden beschadigd/vernield. Dit is een overtreding van de Wnb. Effecten op vogels met een jaarrond beschermd nest zijn vooralsnog niet aan de orde, omdat hier geen indicaties voor zijn.

6.4 Amfibieën

Met name bij het dempen van watergangen kunnen verblijfplaatsen en leefgebied van algemeen voorkomende amfibieën verloren gaan. Voor deze soorten geldt echter bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling van het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht (zie paragraaf 7.1). Tijdens werkzaamheden kunnen rugstreeppadden werkterreinen snel koloniseren vanuit (rest)populaties in de nabije omgeving. Tijdens de werkzaamheden kunnen individuen worden gedood en kan leefgebied verloren gaan.

6.5 Ongewervelden

Bij het dempen van watergangen kan er leefgebied van platte schijfhoren verloren gaan. Ook kunnen individuen worden gedood.

Bij het kappen van iepen kan mogelijk leefgebied van iepenpage worden vernietigd. Ook kunnen individuen worden gedood.

6.6 Samenvatting

De onderstaande tabel geeft weer voor welke beschermde soort(groep)en het te verwachten is dat negatieve effecten zullen optreden.

Tabel 5-1. Mogelijke effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soortgroep	Mogelijk voorkomende soorten	Tijdelijke effecten	Permanente effecten	Overtreding Wnb
Grondgebonden zoogdieren	Waterspitsmuis		Aantasting leefgebied, doden individuen	Art. 3.10
Vleermuizen	Baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.	Verstoring bij foerageren of migreren	Aantasten/verdwijnen vliegroute	Art. 3.5
Broedvogels	Soorten met niet-jaarrond beschermde nesten		Aantasten/vernielen nesten	Art. 3.1
Amfibieën	Rugstreeppad		Aantasten leefgebied, doden individuen	Art. 3.10
Ongewervelden	Platte schijfhoren		Aantasten leefgebied, doden individuen	Art. 3.5
	Iepenpage		Aantasten leefgebied, doden individuen	Art. 3.10

7 Mitigerende maatregelen

In deze paragraaf worden schadebeperkende maatregelen voorgesteld voor soorten waar (mogelijk) negatieve effecten op te verwachten zijn. Daarnaast wordt beschreven of aanvullend onderzoek noodzakelijk.

7.1 Algemene zorgplicht

Voor alle soorten geldt de algemene zorgplicht. Onderstaand wordt een aantal maatregelen beschreven om aan de algemene zorgplicht te voldoen:

- De werkzaamheden worden bij voorkeur alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd. Veel algemene en beschermde diersoorten zijn vooral actief gedurende de vroege ochtend, late avond en nacht;
- Er wordt één richting opgewerkt, zodat kleine (zoog)dieren van de werkzaamheden vandaan kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met vluchtwegen (werk dus niet richting een doodlopende hoek) en zorg dat de dieren voldoende vrije ruimte hebben;
- Voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden kan een ecooloog het plangebied nalopen en eventueel aanwezige (niet-beschermde) amfibieën en grondgebonden zoogdieren oppakken of verjagen naar omringend geschikt terrein.
- De aannemer maakt enkel gebruik van de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden, en ontziet daarbij plaatsen met begroeiing en/of beplanting zoveel als mogelijk. Zo wordt onnodige verstoring van dieren en planten voorkomen;
- Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een erkend ecooloog.

7.2 Grondgebonden zoogdieren

Aanvullend onderzoek is nodig om aanwezigheid van waterspitsmuis uit te kunnen sluiten. Wanneer waterspitsmuis aanwezig blijkt te zijn, is een mitigerende maatregel voor de soort het gefaseerd uitvoeren van de werkzaamheden in ruimte en tijd. Daarbij moet van tevoren de vegetatie kort worden gehouden en moet gewerkt worden buiten de kwetsbare periode (september t/m maart, maar afhankelijk van klimatologische omstandigheden).

7.3 Vleermuizen

Om het verstoren van de mogelijke vliegroute van vleermuizen langs de N206 ter hoogte van de Zanderij tot aan de kruising met de Zeeweg te voorkomen zijn de volgende maatregelen nodig:

- Geen werkzaamheden in de periode april t/m oktober
- Indien mogelijk, geen bomen kappen
- Indien dit niet mogelijk is: nader onderzoek laten uitvoeren naar het gebruik van de te kappen bomen als essentiële vliegroute of migratieroute. Op basis daarvan dient bepaald te worden of en zo ja welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Mogelijk mitigerende maatregelen bestaan uit het plaatsen van vleermuiskasten en het herstellen van vliegroutes (aanplant nieuwe bomen, creëren hop-overs).

7.4 Broedvogels

Ontheffing voor verstoring van broedgevallen wordt in principe niet verleend, waardoor het voorkomen van verstoring of vernietiging van broedgevallen noodzakelijk is. Het verstoren van broedgevallen van vogels is te voorkomen door:

- Buiten het broedseizoen te werken, *of*;
- Te zorgen dat buiten de verstoringsafstand van de broedgevallen gewerkt wordt, *en/of*;
- Voorafgaand aan het broedseizoen de broedbiotoop voor vogels ongeschikt te maken (bijvoorbeeld struiken en bomen rooien) en (gedurende het broedseizoen) te houden, *en/of*;
- De werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen te laten beginnen en in een – voor zover mogelijk – constante intensiteit te laten doorgaan gedurende het broedseizoen kan worden. Het grote voordeel van deze methode is, dat de verstoringsafstand “automatisch” bepaald wordt: vogels zullen uit eigen beweging een nestplaats kiezen buiten hun specifieke verstoringsafstand. Nadeel is dat de constante intensiteit (zowel in tijd als in ruimte) lastig te realiseren is.

Veel methoden om tijdens het broedseizoen door te kunnen werken zijn niet “waterdicht”; het is vaak niet te garanderen dat broedgevallen niet zullen optreden. Buiten het broedseizoen werken heeft dan ook de voorkeur om overtreding van de Wnb ten aanzien van broedvogels te voorkomen. Indien dit niet mogelijk is, wordt geadviseerd om bovengenoemde maatregelen te treffen en het terrein kort voor aanvang van de werkzaamheden door een ecooloog te laten inspecteren op aanwezigheid van broedende vogels.

7.5 Amfibieën

Aanwezigheid van rugstreeppadden in het plangebied moet nader worden onderzocht. Mitigerende maatregelen voor amfibieën zijn vooral het behoud van leefgebied en als dat niet mogelijk is mogelijk compensatie van leefgebied. Tijdens werkzaamheden kunnen rugstreeppadden werkterreinen snel koloniseren. Er zijn bij de uitvoering maatregelen nodig om dit te voorkomen. Het plaatsen van amfibieënschermen behoort tot de mogelijkheden. Hierbij wordt voorkomen dat rugstreeppadden het werkterrein koloniseren. Voor aanvang van de werkzaamheden kan een ecooloog het plangebied inspecteren en zo mogelijk vrijgeven voor werkzaamheden.

7.6 Ongewervelden

Aanwezigheid van platte schijfhoren moet nader worden onderzocht voor de te dempen sloten. Voor aanvang van de werkzaamheden moet alternatief leefgebied voor platte schijfhoren worden gerealiseerd. Voorafgaand aan het dempen van de watergang moeten de waterplanten (inclusief draadalg) worden verzameld en verplaatst naar de alternatieve watergang. Daarnaast moet er gewerkt worden buiten de actieve periode van de soort.

Aanwezigheid van iepenpage moet nader worden onderzocht in te kappen iepen en iepen in de omgeving. Bij aanwezigheid van de soort in het plangebied moet voor aanvang van de werkzaamheden alternatief leefgebied worden gerealiseerd.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk beschermde grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën en ongewervelden voor. Daarnaast zijn er broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek naar aanwezigheid van waterspitsmuis, vleermuizen (verblijfplaatsen en vliegroutes), rugstreeppad, platte schijfhoren en iepenpage in het plangebied is nodig (zie hiervoor de aanbevelingen).

8.2 Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van Natura 2000-gebieden. In de directe omgeving van het plangebied komen echter wel stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden voor (Meijndel & Berkheide, Coepelduynen en Kennemerland-Zuid). De stikstofdepositie op deze gebieden zal moeten worden berekend en de eventuele effecten hiervan moeten worden onderzocht. Zowel de effecten in de uitvoeringsfase als in de gebruiksfase moeten worden onderzocht.

8.3 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Om deze reden is er geen sprake van compensatieplicht.

8.4 Houtopstanden

In het plangebied zijn houtopstanden aanwezig. Mogelijk moet er bij het kappen van bomen een ontheffing worden aangevraagd in het kader van de Wnb. Voor het kappen van bomen die niet onder de Wnb vallen geldt een kapvergunning. Daarnaast is er in beide gevallen sprake van een herplantplicht. Dit wordt nader bepaald door het bevoegd gezag en kan bestaan uit het herplanten van meer bomen dan er gekapt worden.

8.5 Aanbevelingen

Om effecten op mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied zo veel mogelijk te beperken wordt geadviseerd om zo min mogelijk bomen te kappen en sloten te dempen. Wanneer het kappen van bomen of dempen van sloten noodzakelijk blijkt moet er voorafgaand aan de werkzaamheden in kaart worden gebracht welke beschermde soorten aanwezig zijn in het plangebied en waar populaties zich bevinden. Dit kan door gerichte inventarisaties uit te voeren. Bijvoorbeeld:

- Aanwezigheid van waterspitsmuis kan worden vastgesteld door middel van eDNA-onderzoek en het gebruik van lokbuizen.
- Onderzoek naar vlieg- en migratieroutes van vleermuizen moet gedaan worden volgens het vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus²⁸. Hiervoor zal het plangebied, verdeeld over het jaar, minimaal 3 keer moeten worden bezocht.
- Aanwezigheid van iepenpage is, omdat de soort voornamelijk voorkomt in boomkruinen van iepen, erg lastig aan te tonen. Een mogelijke manier van inventariseren is om de boomkruinen van elke boom minimaal een uur te inspecteren op aanwezigheid van iepenpage. Voorgaande is

²⁸ <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>, geraadpleegd op 5 augustus 2019

het meest effectief wanneer dit bij goed weer en tijdens de vliegperiode (grofweg juli en begin augustus) wordt uitgevoerd.²⁹

- Het inventariseren van platte schijfhoren kan door middel van het nemen van monsters met een schepnet. De soort is het hele jaar aanwezig maar de beste tijd om te inventariseren is van mei tot en met augustus.³⁰
- Aanwezigheid van rugstreepad in het plangebied moet in ieder geval worden vastgesteld, ook wanneer er geen bomen worden gekapt of sloten worden gedempt. Aanwezigheid van rugstreepad is vast te stellen door onderzoek uit te voeren naar kooractiviteit en het zoeken naar eisnoeren of larven (meer hierover is te lezen in het Bij12 Kennisdocument Rugstreepad³¹)
- Wanneer in het gebied beschermde soorten aanwezig zijn en negatieve effecten van de werkzaamheden ondanks een aangepast plan of een aangepaste werkwijze niet kunnen worden voorkomen is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

²⁹ <https://www.ndff.nl/wp-content/uploads/2015/12/03.001-Handleiding-Waarnemingen-Vlinders.pdf>, geraadpleegd op 5 augustus 2019

³⁰ <https://www.repository.naturalis.nl/document/96150>, geraadpleegd op 5 augustus

³¹ <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-017-Kennisdocument-Rugstreepad-1.0.pdf>, geraadpleegd op 5 augustus 2019